

UZASADNIENIE DO PROJEKTU BUDŻETU GMINY BUDRY NA ROK 2026

Przystępując do pracy nad projektem budżetu Gminy przyjęto założenia i wskaźniki będące podstawą do opracowania projektu budżetu państwa na 2026 rok w następujących wysokościach:

- prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – 4,5%,
- składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy – 2,45% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne,
- wzrost wynagrodzeń maksymalnie o 105,00%, w przypadku pracowników obsługi wyrównanie do minimalnego wynagrodzenia za pracę – 4.806,00 zł plus należny dodatek za staż pracy.

W zakresie dochodów własnych podatkowych przyjęto następujące wskaźniki:

- do naliczenia podatku rolnego przyjęto cenę żyta w kwocie 66,42 zł za 1dt, 166,05 zł z 1h.
- do naliczenia podatku od nieruchomości przyjęto maksymalne stawki ustawowe, wyjątkowo obniżono stawkę podatku od budynków pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego do kwoty 5,05 zł od 1 m² powierzchni użytkowej;

Kwoty dotacji celowych na zadania zlecone i część własnych przyjęto na podstawie informacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz Krajowego Biura Wyborczego Delegatura w Olsztynie.

Wstępną kwotę subwencji ogólnej oraz udziałów Gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych otrzymano z Ministerstwa Finansów. Ostateczne kwoty dotacji i subwencji mogą ulec zmianie po uchwaleniu budżetu państwa.

Projekt dochodów budżetowych opracowano w załączniku nr 1, zawiera dochody w szczegółowym podziale klasyfikacji budżetowej.

Dochody własne szacowano na podstawie wskaźników przedstawionych powyżej oraz na podstawie szczegółowej analizy podmiotów podatkowych, która uwzględniła możliwość spłaty podatków zaległych.

W 2026 r. nie zaplanowano dochodów ze sprzedaży majątku.

Środki na potrzeby oświatowe zostały oszacowane na kwotę 4.227.780,00 zł, to jest więcej w stosunku do 2025 r. o kwotę 107.270,00 zł.

Zakres dotacji przedstawia się następująco:

1. Dotacje celowe na zadania własne Gminy przyjęto na podstawie informacji Wojewody w kwocie 471.401,00 zł, na zadania w zakresie pomocy społecznej.
2. Dotacje celowe na zadania zlecone przyjęto w wysokości 1.054.393,42 zł i są one przeznaczone na:
 - administrację rządową 38.847,42 zł,
 - stały rejestr wyborców 1.000,00 zł,
 - ochronę zdrowia 166,00 zł,

- na zadania w dziale „RODZINA” 1.014.380,00 zł, w tym na świadczenia rodzinne 995.296,00 zł, wspieranie rodziny 4.124,00 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne 14.960,00 zł.

Projekt wydatków budżetowych opracowano w załączniku nr 2 w pełnej szczegółowości podziału klasyfikacji budżetowej.

Z ogólnej kwoty wydatków wyodrębniono wydatki bieżące w tym: wynagrodzenia i składki od nich naliczone, wydatki związane z realizacją statutowych zadań jednostek, dotacje na zadania bieżące, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na obsługę długu Gminy oraz wydatki inwestycyjne.

Przy planowaniu wydatków przyjęto przewidywane wykonanie w roku bieżącym. Wzrost wydatków bieżących zaplanowano na podstawie wykonania 2025 r.

Wydatki na zakup energii elektrycznej i wody zaplanowano na poziomie 101% wyższym niż w 2025 r., uwzględniając wykonanie budżetu oraz podwyżki cen wody i ewentualne podwyżki cen energii w trakcie roku budżetowego.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń są wyższe od planowanych w roku 2025 o kwotę 696.518,73 zł. Ma to związek ze wzrostem wynagrodzenia minimalnego za pracę oraz naliczanie od tego wynagrodzenia dodatku stażowego stosownie do okresu przepracowanego. Duży wpływ na wzrost wynagrodzeń mają zmiany w Karcie Nauczyciela, zwłaszcza wzrost stawek procentowych nagród jubileuszowych.

Wynagrodzenie minimalne od stycznia 2026 roku wynosi 4.806,00 zł brutto. Pracownicy obsługi obligatoryjnie otrzymują min. 140,00 zł podwyżki. Żeby nie wystąpiła duża dysproporcja między pracownikami obsługi, a pracownikami merytorycznymi konieczna staje się podwyżka wynagrodzeń pozostałych pracowników. Dodatkowo od 2021 r. do wynagrodzeń zostały doliczone składki na PPK w wysokości 1,5% wynagrodzenia brutto, jest to około 78 tys. złotych.

Szereg wydatków zaplanowano w kwotach niższych jak przewidywane wykonanie w roku bieżącym, niektóre wydatki przekraczają zaś wskaźnik 100,00 %. Podyktowane jest to szczegółową analizą poszczególnych wydatków. Wydatki planowano w takiej wysokości aby pokryły potrzeby.

W zakresie zadań remontowych zaplanowano:

- w rozdziale 60016 zaplanowano wydatki na utrzymanie i remont dróg gminnych w kwocie 270.008,68 zł,

- w rozdziale 70005 planuje się wydatki na remonty w kwocie 25.000,00 zł, a wydatki na bieżące utrzymanie budynków komunalnych w kwocie 103.500,00 zł oraz 2.000.000,00 zł na niekwalifikowalne koszty do inwestycji pod nazwą: Kompleksowa termomodernizacja budynku biurowo-użytkowego GOPS, GOK, w tym modernizacja dachu.

- w rozdziale 75023 nie planuje się dalszych remontów, w 2024 r. zrealizowany został remont Urzędu Gminy w Budrach,

- w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zaplanowano wymianę podłóg w pomieszczeniach administracyjnych w kwocie 31.000,00 zł,

- w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Więckach nie planuje się remontów,

- w Szkole Podstawowej w Sobiechach zrealizowano inwestycję w 2023 r., wykonano termomodernizację obiektu oraz wymieniono źródło ciepła na ekologiczne pompy ciepła, na 2026 r. nie planuje się kolejnych remontów,

- w rozdziale 92109 Zaplanowane zostały remonty świetlic wiejskich ze środków Funduszu Sołeckiego na kwotę 37.821,22 zł w następujących sołectwach: Pawłowo, Piłaki Małe i Zabrost. Większe przedsięwzięcia modernizacyjne zostały wpisane do wydatków inwestycyjnych.

W zakresie zadań zleconych (załącznik nr 5) gmina realizuje następujące zadania:

- rozdział 75011 (ewidencja ludności, rejestracja USC, dokumenty tożsamości, sprawy obronne) wydatki wynoszą 147.092,64 zł, zaś przyznana dotacja to kwota 38.907,42 zł, dofinansowanie ze środków Gminy 108.185,22 zł
- rozdział 75101 - prowadzenie stałego spisu wyborców), dochody i wydatki wynoszą 1.000,00 zł,
- rozdział 85195 – wydatki 166,00 zł w kwocie dotacji,
- rozdział 85502 – wydatki zaplanowano w kwocie 1.124.893,40 zł, dotacja wynosi 999.420,00 zł, dofinansowanie ze środków gminy 125.473,40 zł,
- w rozdziale 85513 wydatki zaplanowano w kwocie przyznanej dotacji – 14.960,00 zł.

Na realizację zadań własnych gmina przeznacza dochody własne, subwencje oraz dotacje celowe.

Na oświatę zaplanowano wydatki ogółem w kwocie 7.482.169,59 zł. Oszacowane przez ministerstwo potrzeby oświatowe to kwota 4.227.780,00 zł, dofinansowanie ze środków Gminy wynosi 3.254.389,59 zł.

Na pomoc społeczną zaplanowano wydatki ogółem 1.687.757,50 zł, otrzymane dotacje 471.401,00 zł, dofinansowanie ze środków samorządowych wynosi 1.216.356,50 zł i dotyczy głównie wydatków pobyt mieszkańców w DPS-ach, na dodatki mieszkaniowe, dożywianie dzieci w szkołach oraz zadania własne w zakresie pomocy społecznej.

Na zadania w dziale 855 RODZINA wydatki ogółem wynoszą 1.259.359,00 zł, otrzymane dotacje i dochody własne to kwota 1.086.486,00 zł, dofinansowanie ze środków gminy 172.873,00 zł.

Wydatki na inwestycje (zał. nr 3) wynoszą 7.777.678,75 zł.

Do realizacji zaplanowano czternaście zadań:

1. „Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Budry w 2026 r. - zabudowa objęta MPZP”

W 2025 r. wykonana została dokumentacja projektowa na trzy nowe odcinki wodociągowe - wydatki w kwocie 50.000,00 zł. Na rok 2026 zaplanowano budowę jednego z odcinków wodociągu oraz kanalizacji ze środków własnych gminy, zaplanowane środki to 300.000,00 zł.

2. „Przebudowa dróg gminnych w Gminie Budry – dokumentacja projektowa”

W roku 2026 zaplanowano wydatki na dokumentację projektową w kwocie 70.000,00 zł, w tym środki gminy 70.000,00 zł. Planowane jest pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje drogowe.

3. „Modernizacja kładki (mostku) w centrum Buder”.

Na wykonanie tego zadania zaplanowane zostały środki własne z budżetu gminy w wysokości 70.000,00 zł, w tym 5.000,00 zł z Funduszu Sołectwa Budry. Wykonana zostanie kładka oraz zagospodarowanie terenu wokół nowej infrastruktury.

4. „Przebudowa dróg gminnych nr 1310145N i 131046N -poprawa infrastruktury drogowej w Gminie Budry”

Na ten cel pozyskano środki z Rządowego Programu Rozwoju Gmin Przygranicznych w wysokości 1.600.036,52 zł, wkład własny gminy wynosi 400.009,13 zł.

5. „Przebudowa dróg gminnych nr 1310162N i 131070N -poprawa infrastruktury drogowej w Gminie Budry”

Na ten cel pozyskano środki z Rządowego Programu Rozwoju Gmin Przygranicznych w wysokości 2.000.000,00 zł, wkład własny gminy wynosi 809.897,34 zł.

6. „Kompleksowa termomodernizacja budynku biurowo-użytkowego GOPS, GOK”

W 2026 r. zaplanowane środki w kwocie 2.000.000,00 zł są przeznaczone na sfinansowanie kosztów niekwalifikowalnych do zadania dofinansowanego ze środków unijnych. Istnieje zasadna obawa, że zadanie to może być realizowane w 2027 r. ponieważ przedłuża się proces rozpatrywania wniosków w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS PLUS)

7. „Budowa zbiornika retencyjnego do celów P-POŻ oraz jego ogrodzenie - Szkoła w Sobiechach”

W 2026 r. gmina musi spełnić obowiązek zabezpieczenia przeciwpożarowego Szkoły Podstawowej w Sobiechach. Według kosztorysu budowa zbiornika będzie kosztowała 251.406,00 zł. Jeżeli zaistnieje możliwość pozyskania środków zewnętrznych na ten cel, zostanie złożony stosowny wniosek.

8. „Budowa Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Sobiechach - dokumentacja projektowa”

W 2025 r. podjęta została decyzja w sprawie rozbudowy infrastruktury edukacyjnej w Sobiechach. Zakupiony został gotowy projekt Sali gimnastycznej. W 2026 r. sfinansowany zostanie ze środków własnych gminy projekt adaptacyjny za kwotę 67.650,00 zł. Środki finansowe na budowę sali będą pozyskane z możliwych źródeł oraz z oszczędności wynikających z planowanych zmian w strukturze edukacyjnej Gminy Budry. Projekt będzie stanowił podstawę do składania wniosków na dofinansowanie zadania.

9. „Rozbudowa placu zabaw w Ołownik Osiedle - zakup urządzeń” oraz „Budowa placu pod scenę w Ołowniku”

Mieszkańcy Sołectwa Ołownik Osiedle w ramach Funduszu Sołeckiego podjęli decyzję o rozbudowie placu zabaw w swoim sołectwie. Na ten cel zaplanowana została kwota 10.000,00 zł. Dodatkowo w 2026 r. zostanie wykonany plac przeznaczony pod scenę. Koszt zadania to 13.509,77 zł ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Ołownik Osiedle.

10. „Budowa placu zabaw w Ołowniku Wieś - ogrodzenie i zakup urządzeń”

Mieszkańcy Sołectwa Ołownik Wieś w ramach środków Funduszu Sołeckiego podjęli decyzję o budowie placu zabaw w swoim sołectwie. Na ten cel zaplanowana została kwota 18.401,72 zł

11. „Modernizacja świetlicy wiejskiej w Grądach Węgorzewskich - wykonanie elewacji”

Mieszkańcy Sołectwa Grądy Węgorzewskie w ramach środków Funduszu Sołeckiego podjęli decyzję o modernizacji świetlicy wiejskiej w Grądach Węgorzewskich. Na ten cel zaplanowana została kwota 20.461,12 zł

12. „Modernizacja świetlicy wiejskiej w Popiołach - wykonanie elewacji”

Mieszkańcy Sołectwa Popioły w ramach środków Funduszu Sołeckiego podjęli decyzję o modernizacji świetlicy wiejskiej w swojej wsi. Na ten cel zaplanowana została kwota 26.307,15 zł. Pozostałe 20.000,00 zł to środki z budżetu gminy.

13. Modernizacja świetlicy wiejskiej w Pilakach Małych

Modernizacja zostanie wykonana ze środków własnych gminy oraz ze środków uzyskanych ze sprzedaży mienia gminnego, jeżeli sprzedaż dojdzie do skutku w 2026 r.

W zakresie dotacji dla podmiotów należących do sektora finansów publicznych jakie gmina planuje udzielić w roku 2026, wydatki wynoszą 817.000,00 zł i są to dotacje dla samorządowych jednostek kultury w kwocie 817.000,00 zł oraz dla podmiotów nienależących do sektora finansów publicznych - 20.000,00 zł dla organizacji pożytku publicznego (konkursy) i 85.000,00 zł na inwestycje z zakresu ochrony środowiska (przydomowe oczyszczalnie) – zał. Nr 8.

Gmina nie ustaliła dochodów i wydatków z tytułu opłat, o których mowa w art. 6r ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 ze zm.) ponieważ zadania te realizuje w imieniu i na rzecz gminy Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami w Giżycku.

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji gmina nie posiada nie spłaconych kredytów. Ostatnia rata kredytu zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Węgorzewie została spłacona w pierwszym kwartale 2023 r. w kwocie 200.000 zł.

W 2023 r. zaciągnięta została pożyczka na wyprzedzające finansowanie (BGK) w kwocie 2.000.000 zł, na realizację zadania wodno-kanalizacyjnego, została spłacona po otrzymaniu dofinansowania ze środków PROW w styczniu 2024 r.

Do końca roku 2025 nie planuje się zaciągać żadnych kredytów i pożyczek.

Planowany stan zadłużenia na dzień 31.12.2025 r. wynosi 0.

W 2026 r. planuje się zaciągnięcie kredytu na realizację zadań inwestycyjnych gminy w kwocie 2.000.000,00 zł. Istnieje możliwość, że wydatki majątkowe uda się pokryć ze środków własnych, zabezpieczając płynność finansową gminy kredytem w rachunku bieżącym. W zależności od pozyskanych środków zewnętrznych polityka kredytowa gminy może się zmienić w trakcie roku budżetowego.

Zobowiązań wymagalnych gmina Budry oraz jednostki budżetowe nie posiadają.

Gmina oraz jej jednostki nie udzielały poręczeń oraz gwarancji, nie planuje się także udzielenia poręczeń i gwarancji w roku 2026.

Budżet na rok 2026 zakłada deficyt w wysokości 3.328.269,55 zł, który zostanie pokryty kredytem w wysokości 2.000.000,00 zł oraz środkami z nadwyżek z lat ubiegłych. Wygospodarowane w roku 2025 wolne środki oraz pozostałe środki z planowanej nadwyżki budżetowej gmina przeznaczy na wkład własny do nowych zadań inwestycyjnych, które zostaną wprowadzone do budżetu w trakcie roku 2026 oraz w kolejnych latach.